

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 5, Issue 3, September 2017, p. 352-362

Received	Reviewed	Published	Doi Number
08.06.2017	02.08.2017	27.09.2017	10.18298/ijlet.1799

**A Study into Vocabulary and The Distribution of Work Frequency in
“Whale and Tangerine” Work of The Fazıl Hüsni Dağlarca**

Hatice TURHAN AĞRELİM¹ & Erkan ÇER²

ABSTRACT

In this study, the frequency of words in the vocabulary and structure with the Whale and Tangerine aims to reveal the distribution. Thus, it is revealed the existence of the elements of vocabulary in the poem. In this study, data were collected through document analysis of the qualitative research methods. In this respect, in this study, to be examined in terms of vocabulary and word frequency is discussed in the work of Whale and Tangerine of Fazıl Hüsni Dağlarca. In the analysis of qualitative data obtained from work, content analysis was used. This analysis was performed via Cibaka 2.3 directory program. In conclusion, when the structure is analyzed in terms of vocabulary and distribution of word frequency, type of structure it has been shown to be adequate in terms of vocabulary. Firstly, Dağlarca used the words of two relations in the work, sampled the words that people used in communication and strengthened the communication with the reader and sensed the cultural structure of the society. Secondly, Dağlarca also took care of the use of place names in his works. Because the use of place names in poetry can help children develop knowledge about different geographies. This may directly affect the vocabulary of children from facing with this poem. In this regard, the first of these works "100 Basic Works" take the list and bring together the students should be provided and teachers, the parents needs to be in conscious actions for confronting this book in the process of read culture.

Key Words: Fazıl Hüsni Dağlarca, Whale and Tangeline, word frequency, vocabulary.

**Fazıl Hüsni Dağlarca'nın “Balina ve Mandalina” Başlıklı Yapıtının
Sözvarlığı ve Sıklık Dağılımı Açısından İncelenmesi**

ÖZET

Bu çalışma, Fazıl Hüsni Dağlarca'nın Balina ile Mandalina adlı yapıtındaki sözvarlığı ve sözcük sıklığı dağılımını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada veriler, nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesiyle toplanmıştır. Yapıttan elde edilen verilere ise, içerik çözümlemesi türlerinden sıklık çözümlemesi tekniği uygulanmıştır. Bu çözümleme, Cibakaya 2.3 dizin programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, bu çalışmada, Balina ile Mandalina adlı yapıt sözvarlığı ve sıklık dağılımı bakımından incelendiğinde, yapıtın çeşit sözvarlığı bakımından yeterli düzeyde olduğu ortaya çıkarılmıştır. Dağlarca, ilk olarak, *Balina ile Mandalina* adlı kitabında iki ilişki sözü kullanarak insanların iletişim sırasında kullandıkları sözcükleri örneklemiş, okuyucu ile iletişimini güçlendirerek toplumun kültürel yapısını çocuğa sezdirmiştir. Çocuğun düşünsel dünyasına metnin duyarlılığında sezdirilen terimler ise, çocuğu bilim, sanat ve kültürle erken yaşlarda tanışmasına olanak sağlamıştır. Bununla birlikte, şair, şiirin akışı içerisinde yaptığı söz oyunları, sözcük yinlemeleriyle kimi zaman bir tekerleme havası yaratmıştır. Dağlarca, ikinci olarak yapıtta yer adlarının kullanımına da özen göstermiştir. Çünkü yer adlarının şiirde kullanımı, çocukların değişik coğrafyalarla ilgili bilgilerinin gelişmesini sağlayabilir. Bütün bu kullanımlar, bu şiirlerle karşı karşıya gelen çocukların sözcük dağarcıklarını doğrudan etkileyebilir. Bu bakımdan, bu yapıtın öncelikle hem "100 Temel Eser" listesine alınması ve öğrencilerle buluşturulması hem de öğretmenlerin, anne babaların öğrencilerin okuma kültürü sürecinde bu kitapla karşı karşıya gelmelerine yönelik bilinçli eylemler içinde olmaları sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Fazıl Hüsni Dağlarca, Balina ve Mandalina, sözvarlığı, sözcük sıklığı.

¹ Öğrt. Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, haticeeturhan@gmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, erkan.cer@amasya.edu.tr

1. Giriş

Bir dilin sözcükleri, deyimleri, kalıp sözleri, atasözleri, terimleri ve çeşitli anlam kalıplarının oluşturduğu bir bütün (Aksan, 2006a, Karadağ, 2013), bir dilde kullanılan ya da bir kimsenin bildiği sözcük dağarcığıdır (TDK, 2005). Bir dilin kendi öğelerinden oluşan, kimi zaman yabancı öğelerin de girdiği temel sözcükler; o dilin en temel söz ve söz grupları olan insan organları, vücudun bölümleri, yiyecek-içecek, araç-gereç adları, tarım ve doğa ile ilgili adlar, sayı sistemleri ve en sık gereksinim duyulan eylemleri kapsamaktadır (Aksan, 2006b, 2007). Bu temel sözcüklerle birlikte bilim ve teknik alanındaki terimler, atasözleri, deyimler, kalıplaşmış sözler, ilişki sözleri, tekerlemeler, özdeyişler ve ikilemeler de sözcüklerin bütünü oluşturur. Bu bütünlük, insan ve sözcüklerin etkileşime dayanmaktadır (Günay, 2004; Hepçilingirler, 2008; Özdemir ve Binyazar, 1979). Bu etkileşim içerisinde sözcükler, insanların duygularını, düşüncelerini ve dünyaya bakış açılarını belirlerken aynı zamanda, kültürün etkisiyle gelişmekte ve değişime uğramaktadır (Ünal, 2010). Bu yönüyle, sözcükler salt bir dilde birtakım seslerin bir araya gelmesiyle kurulmuş simgeler olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddi ve manevi kültürünün yaratıcısı, dünya görüşünün bir kesiti (Mert, 2009), o dili konuşan ve yazan bireylerin anlatım gücü olarak düşünülmalıdır (Baş, 2010).

Bireyler, dillerinin geliştiği oranda, yani ne kadar çok sözcük bilirlerse, yaşamı o kadar çözümlenebilir, kavram alanlarını genişletip olgular arasındaki ilişkileri çözmeye ya da farklı ilişkileri görme yetilerini geliştirebilir, kısaca düşünebilirler (Dilidüzgün, 2014). Bu yönüyle, bireyin kendini etkili bir biçimde anlatabilmesinde ve iletişimde bulunduğu kişileri anlayabilmesinde sahip olduğu sözcüklerin önemi büyüktür (Özbay ve Melenlioğlu, 2008). Özellikle öğrencilerin anlama becerilerinin gelişmesi, sözcük dağarcıklarını zenginleştirerek onların anlatma becerilerini de olumlu yönde etkilemektedir (Sever, 2007). Bu bakımdan, öğrencilerin sözcükleri okulöncesi dönemden başlayarak geliştirilmeli ve bu süreçte Türkçenin sözcüklerinin yansıtıldığı, çocuk gerçekliğine ve çocuğa göre olan sanatçı tarafından hazırlanmış nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarından yararlanılmalıdır (Çer, 2016). Böylelikle öğrenciler, kendi dillerinde yer alan deyimleri, atasözleri, ikilemeleri, kalıplaşmış sözleri ve temel sözcükleri bu yapıtlardan sezinleyerek anlama ve anlatma becerilerine yansıtabilirler. Öğrencilerin okuma kültürü sürecinde, kendi gelişimsel düzeyine uygun olarak bu tür yapıtlarla karşı karşıya gelmesi, Türkçenin anlatım olanaklarını duyumsamasına, etkin ve edilgen dil gelişimine, dil bilinci ve duyarlılığı edinmesine, Türkçenin yapısı ve inceliklerini sezinlemelerine olumlu katkı sağlayabilir (Çılgin, 2007; Dilidüzgün, 2004; Sever, 2008). Çünkü dil ve anlatım özellikleriyle çocuğa uygun yazılmış kitaplar, çocukların anlama ve anlatma becerilerini geliştirmeleri için olanaklar sunar, onların toplumsal yaşam içerisinde daha etkili iletişim kurmalarına yardımcı olur.

Çocuk edebiyatı yapıtlarının amaçlarından birisi de öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmektir (Gönen ve Vezirlioğlu, 2013; Güleç ve Geçgel, 2006; Güleriyüz, 2013; Sever, 2008). Sözcük dağarcığının geliştirilmesi, öğrencilere insan ilişkileri, iletişim, etkileşim ve öğrenme başarısı bakımından üstünlük sağlayabilir (Nas, 2004; Yalçın ve Aktaş, 2005). Çünkü düşünce ve duygularını uygun sözcüklerle ve etkili bir biçimde anlatan bireyler başkalarıyla daha sağlıklı iletişim kurabilirler. Bu gibi bireyler edebiyat, sosyal bilgiler ve sanatlarla ilgili derslerde ve etkinliklerde de kolayca başarı elde edebilirler (Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 2016). Daha farklı bir söyleyişle, öğrencilerin, okuduklarını ya da dinlediklerini tam ve doğru olarak anlaması; anladıklarını, düşünüp tasarladıklarını söz ve yazıyla etkili biçimde anlatması sözcük dağarcığının zenginliğine bağlıdır (Sever, 2011). Bu bakımdan gerek

çocuk edebiyatı gerekse Türkçe öğretiminin amaçları bakımından dilsel becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesi çalışmalarında sözcük dağarcığının zenginleştirilmesine önem verilmelidir.

Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerinde sözvarlığı, sözcük dağarcığı ve sözcük sıklığı üzerine çok fazla çalışma yapılmamıştır (Kirkiz, 2013; Uluçay, 2014). Uluçay (2014) tarafından, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerinde sözvarlığı üzerine yapılan çalışmada, şairin şiirlerinde kullandığı 19394 sözcükten 2684'ünün; 1094 özel attan 370'inin; 357 ikilemeden 82'sinin; 304 deyimden 154'ünün birbirinden farklı olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bununla birlikte, Dağlarca'nın şiirlerinde en sık kullandığı yirmi sözcük, "bir 532, ki 197, dağ (tepe) 183, de- 183; mı (mi/mu/mü) 183, ol- 183, da (de) 159, ne 155, bu 152, ben (zamir) 139, var 128, gök 125, yer 124, el (organ) 119, at 118, toprak 117, daha 116, yurt 116, düşman 109, ana 108"; en sık kullandığı yirmi ikileme, "ölüm kalım 57, yer yer 55, şırl şırl 31, öküz möküz 30, parıl parıl 18, omuz omuz 12, uzun uzun 8, kolay kolay 6, köy möy 6, al al, çoluk çocuk 4, er geç 4, hey hey (ünlem) 4, kara kara 4, ölüm mölüm 4, parça parça 4, usul usul 4, yeni yeni 4, yorgun argın 4, ana baba 3"; en sık kullandığı yirmi deyim, "Allah Allah 26, yok olmak 15, şehit olmak 14, şaha kalkmak 8, kurşun sıkmak 7, soluk almak 7, geri çekilmek 5, gün doğmak 5, güneş doğmak 5, haber salmak 5, yok etmek 5, ant içmek 4, ayağa kalkmak 4, kına yakmak 4, ses etmek 4, türkü söylemek 4, can vermek 3, dile gelmek 3, ele geçirmek 3, ele geçmek 3"; en sık kullandığı yirmi özel ad, "Mustafa Kemal 89, İzmir 83, Allah 49, Türk 20, Ankara 20, Sakarya 20, Akdeniz 17, İstanbul 15, İnönü 14, Sivas 14, Tanrı 13, Afyon 13, Erzurum 12, Dumlupınar 10, İsmail 10, Türkiye 10, Anadolu 9, Bursa 9, Tınaztepe 9, Eskişehir 8"dir. Kirkiz (2013)'in Dağlarca'nın şiirlerinde yinelemeler üzerine yaptığı çalışmada ise, şiirlerde sesbilgisel, biçimbirimsel, sözdizimsel, anlambilimsel ve metinsel yinelemelerin önemli derece kullanım alanı bulduğu ortaya çıkarılmıştır.

Bu çalışma, ilk olarak, Dağlarca'nın şiirlerinde sözvarlığı ve sözcük sıklığını incelemiştir. Çünkü Dağlarca'nın şiirlerinin çocuğun gelişim alanlarına etkisi (Barak, 2009), evrensel değerler (Eryeşil, 2015), eğitsel ilkeler (Kaya, 2012), izlekler (temalar) (Yeşilyurt, 2010; Sucu, 2000), imgesel dil becerisi (Kıbrıs, 2004) gibi birçok bakımından incelenmesine karşın çok az çalışmada sözvarlığı ve sözcük sıklığı yönünden incelenmiştir (Kirkiz, 2013; Uluçay, 2014). Bu durum, Dağlarca'nın şiirlerinin sözvarlığı ve sözcük sıklığı bakımından incelenmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. İkinci olarak, bu çalışmayla ortaya çıkartılan deyim, atasözü, terim, özel ad, ikileme ve sözvarlığı öğeleri ilk kez Cibakaya 2.3 dizin programıyla incelenmiştir. Böylelikle, şiirlerde geçen sözvarlığı öğelerinin kullanıldığı yerlere göre dağılımları belirlenmiştir. Son olarak, bu çalışmada, Dağlarca'nın şiirlerindeki sözvarlığı ve sözcük sıklığı ile ilgili öğelerin ileride karşılaştırmalı bir değerlendirmeyi olanaklı kılması bakımından ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın *Balina ile Mandalina* adlı yapıtını sözvarlığı ve sözcük sıklığı bakımından incelemektir. Çünkü şiirlerde geçen sözvarlığı öğeleri, bu şiirlerle karşı karşıya gelen çocuk okurun sözcük dağarcığını doğrudan etkileyebilir.

1.1. Çocuk Edebiyatı Yapıtları ve Sözvarlığı

Çocuk edebiyatı, erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren yapıtların genel adıdır (Sever, 2008). Bununla birlikte, çocuk edebiyatı, çocukların anlamasını ve alımlamasını amaçlayan; dil biçim, biçem, konu, içerik gibi özellikler bakımından çocukla yakınlık kurabilen özellikle sözvarlığını çocuklara

duyumsatan yapıtlardır (Dilidüzgün, 2004). Bu edebiyatın genel amacı ise, çocuklara duyma ve düşünme sorumluluğu vererek onların duyarlılığını işletmek, beğeni düzeylerini yükseltmek, düş gücü ve düşünce yetilerini ve sözvarlığı düzeylerini geliştirmektir (Gönen, 2013; Güleç ve Geçgel, 2006; Gülyüz, 2013; Nas, 2004; Sever, 2008; Yalçın ve Aktaş, 2005). Bu bakımdan, çocuğu Türkçenin sözvarlığının, anlatım olanaklarının, yapı ve inceliklerinin yansıtıldığı edebiyat yapıtlarıyla karşı karşıya getirmek gerekir.

Nitelikli çocuk kitapları, erken dönemden başlayarak çocuklara gelişimlerine uygun zengin bir dil çevresi sunar; onların sözvarlığını, dil bilinci ve duyarlılığını geliştiren araçlardır. Çocukların okuma kültürü edinmiş bireyler olarak yaşama katılmalarında, çocukluk yıllarında karşılaştıkları kitapların dilsel niteliği belirleyici bir etkidir. Bu nedenle, çocukları, ilk yıllardan başlayarak onların dil ve anlam evrenlerine uygun, Türkçenin anlatım olanaklarını ve güzelliğini yansıtan metinleri onların yaşam alanlarına katmak gerekir (Sever, 2007). Daha farklı bir söyleyişle, çocuk kitaplarında biçim ve dilin önemi çok büyüktür. Zevksiz veya bayağı bir anlatımla, yaşamını yitirmiş, eski ve anlaşılması güç sözcük ve deyimlerle çocuklarda okuma zevkini uyandıracak ve geliştirecek yapıtların oluşturulması olanaklı değildir. Bu yapıtlarda kullanılacakları sözcükler, deyimler, atasözleri seçilirken okurun okuma yeteneği, kavrayış gücü ve sözcük dağarcığının göz önünde bulundurulması gerekir (Oğuzkan, 2001).

Çocuk kitaplarının çocuğa göre olmasını belirleyen en önemli özelliği dili ve anlatımıdır. Okulöncesi dönemde, kendisine bir yetişkin tarafından anlatılan masallar, fabllar, fıkralar, sorulan bilmece, okunan öykü vb. anlatılar, çocukları anadilinin sözvarlığıyla tanıştırır (Sever, 2008). Bu nedenle, ilk yıllardan başlayarak çocuk kitapları, çocukların Türkçenin anlatım gücünü ve söyleyiş güzelliğini duyumalarına, Türkçenin yapısı ve inceliklerini sezinlemelerine olanak tanınmalıdır. Çünkü dil ve anlatım özellikleriyle çocuğa uygun yazılmış kitaplar, çocukların anlama ve anlatma becerilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunar, onların toplumsal yaşam içerisinde daha etkili iletişim kurmalarına yardımcı olur. Başka bir söyleyişle, çocuğun kitap okumayı sevmesinde ve bunu bir alışkanlığa dönüştürmesinde kitabın dil ve anlatım özellikleri önemli bir rol üstlenir. Bu yönüyle, sözvarlığı ve sözcük dağarcığının gelişimi için çocuğun dilin nitelikli örnekleriyle buluşturulması gerekir. Çünkü çocuğun sözcük dağarcığının geliştirilmesinde nitelikli yazınsal yapıtların katkısı yadsınmaz.

Çocuk kitapları anadilinin sözvarlığını çocuğa tanıtan, dilin anlam yapısını, özelliklerini, anlatım gücünü örneklendiren birer araç olarak çocukların karşılaştıkları, basılı özgün ilk dil modelleridir. Çocuk edebiyatı yapıtları, çocuğa göre durumlar oluşturarak Türkçenin anlatım gücünü yansıtır ve sözvarlığının öğelerini örneklendirir (Çer, 2016; Sever, 2008). Özellikle sözvarlığı ve sözvarlığının alt dalları olan sözcük dağarcığı, deyimler, atasözleri, ikilemeler, deyimler, atasözleri ve diğer unsurlar, çocuk edebiyatı yapıtlarının oluşturulmasında ve çocuk edebiyatı yapıtları da bu sözvarlığı öğelerinin oluşumu ve gelişiminde önemli bir yer tutar. Çocuk edebiyatı yapıtlarından seçim yapılarak oluşturulacak her türlü eğitim materyali ve yine bu yapıtlardan faydalanılarak oluşturulacak her çeşit eğitim ortamı, çocukların düzeylerine göre hazırlanırken, söz varlığının öğeleri de dikkate alınır. Böylelikle çocuklar, anadillerinde yer alan sözvarlığı öğelerini, her türlü eğitim ortamında, çocuk edebiyatı yapıtlarından yararlanarak kazanır ve zenginleştirirler (Baş, 2010).

2. Yöntem

2.1. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, veriler, nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesiyle toplanmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin çözümlenmesini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu yönüyle, bu çalışmada, sözvarlığı ve sözcük sıklığı bakımından incelenmek üzere Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın *Balina ile Mandalina* adlı yapıtı ele alınmıştır. Bu yapıtın incelenmesinin nedeni ise, Dağlarca'nın anlatım, sözvarlığı ve sözcükleri kullanım biçimini en iyi örnekleriyle sunmuş olmasıdır (Fişekçi, 2008). Daha sonra, araştırmacılar tarafından yapıtta geçen sözcük, ikileme, deyim, atasözü, özel ad ve kalıplaşmış ifadeler gibi sözvarlığını oluşturan öğeler tanımlanmıştır. Bu tanımlamalar yapılırken verilerin nesnelliğini ortaya koymak için her iki araştırmacı tarafından ortaya çıkartılan kodlamalar karşılaştırılmıştır. Son olarak, yapıttan elde edilen kodlamalar, çalışmayı gerçekleştiren araştırmacılar tarafından düz metin olarak yeniden yazılmıştır.

2.2. Verilerin Çözümlemesi

Bu çalışmada, içerik çözümlemesi türlerinden sıklık çözümlemesi tekniği uygulanmıştır. İçerik çözümlemesinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik çözümlemesi yoluyla veriler tanımlanmaya ve verilerin içinde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılır ve birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlenerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu yönüyle, bu çalışmada, *Balina ile Mandalina* adlı yapıt sözvarlığı ve sözcük sıklığı dağılımı bakımından çözümlenmiştir. Bu çözümleme, Cibakaya 2.3 adlı dizin oluşturma programıyla yapıttın söz dizini oluşturulmuş, madde başları ve toplam sözcük sayısı belirlenmiştir. Bu belirlemenin ardından adların, eylemlerin, terimlerin, atasözlerinin, deyimlerin, konuşma diline ait kullanımların, ünlemlerin, ilişki sözlerinin, tekerlemelerin ve ikilemelerin belirlemeleri yapılmış, sonuçlar sayısal verilerle belirtilmiş ve söz konusu yapıttaki sözvarlığı öğeleri arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

Çalışma sonucunda incelenen yapıttaki toplam sözcük sayısı 1698 olarak belirlenmiştir. Sayısal verilerin belirlenmesinde çeşit sözcük sayısı dikkate alınmıştır. Çeşit sözcük sayısı, metinlerde kaç kez geçtiğine bakılmaksızın, değişik her sözcük ya da sözcük grubunu belirtmektedir. *Balina ile Mandalina* adlı yapıtta kullanılan çeşit eylem sayısı 155, çeşit ad sayısı 388, çeşit ikileme sayısı 25, çeşit özel adların sayısı 27, çeşit ünlem ve konuşma diline ait sözcüklerin sayısı 20, çeşit deyim sayısı 17, çeşit ilişki sözü sayısı 2, çeşit terim sayısı 16'dır. Bu durum, yapıttın Türkçenin sözvarlığı ile ilgili öğeleri yansıttığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, yapıtta kullanılan çeşit deyimlerin "balık kavağa çıkınca, dili tutulmak, dümen kırmak, el çırpamak, geri dönmek, gözleri parlamak, göz yummak, içinden geçmek, kim bilir, koku almak, koku duymak, ne ki, ne yazık ki, sürüp gitmek, yok olmak, yola çıkmak, yol göstermek" % 3 oranında; çeşit ilişki sözlerin "efendim, günaydın" % 1 oranında; terimlerin "opera, arya, beste, türkü" % 2 oranında, çeşit ikilemelerin "ağır ağır, birer birer, erirken erirken, hızlı hızlı, işte işte, kendi kendine, kıyı kıyı, köpük köpük, parıl parıl, pıtrak pıtrak, sallana sallana, yarı yarıya, yavaş yavaş, yeşim yeşim, yok yok, uçsuz bucaksız, basar basmaz, çekilir çekilmez, er geç, gece gündüz, girer girmez, görür görmez, uyanır uyanmaz, uyur uyumaz, yüksele

alçala" % 4 oranında; çeşit özel adların "Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya, Norveç, Portekiz, Yunanistan" % 4 oranında; çeşit ünlem ve yansıma sözcüklerin "a, ay, be, bre, cup, çabucak, diye, düüt, düüüt, ey, ha, hadi, hey, işte işte işte, şa şa şarp, oh, ta, taa, ya, yooo" % 3 oranında; çeşit eylemlerin % 23 ve çeşit adların % 60 oranında olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, yapıtta atasözü kullanımına rastlanmamıştır.

Tablo 1: Balina ve Mandalina Adlı Yapıtta Geçen Sözcük ve Sıklık Dağılımı

bir	42	oyun	8	anlat-	4	iyi	3
ben	39	şahlan-	8	benze-	4	kal-	3
deniz	24	şaşkın+balina	8	büyük	4	mutlu	3
o	23	üşü-	8	çarp-	4	ön	3
ne	21	yıldız	8	dev	4	sarılık	3
ol-	20	al-	7	diye	4	sırt	3
dalga	19	alt	7	düş-	4	son	3
de-	18	biri	7	en	4	sor-	3
ağaç	16	böyle	7	gölge	4	sür-	3
balık	15	düş	7	hep	4	süzül-	3
gemi	15	güzel	7	kendi	4	tatlı	3
ki	15	neden	7	kocaman	4	türkü	3
sen	15	öyle	7	kuyruk	4	umut	3
bu	14	ses	7	öteki	4	uyku	3
çocuk	14	üç	7	sap	4	uzak	3
gör-	14	yok	7	sapsarı	4	vur-	3
ağız	13	anne	6	sarı	4	yalnızlık	3
değil	13	bil-	6	şimdi	4	yansı-	3
mandalina	13	bile	6	ta	4	yap-	3
ya	13	biz	6	tam	4	yaşa-	3
daha	12	in-	6	toprak	4	yüz	3
gökbalina	12	kaç-	6	var-	4	yüz-	3
sanki	12	karanlık	6	yaklaş-	4	acı	2
su	12	nasıl	6	yara-	4	ak	2
bak-	11	sevgi	6	yarı	4	altın	2
iç	11	sevinç	6	yavaş+yavaş	4	anımsa-	2
nere	11	sıcak	6	abla	3	ara	2
var	11	siz	6	aydınlık	3	arka	2
ad	10	ulaş-	6	baş	3	artık	2
akdeniz	10	ülke	6	boy	3	ayak	2
balina	10	yalnız	6	bulut	3	ay	2
biraz	10	yemyeşil	6	büyü-	3	ayrıl-	2
bura	10	yer	6	da	3	bakış	2
çık-	10	buz	5	dal	3	balıkçı	2
efendim	10	çiçek	5	değ-	3	belki	2
gece	10	dip	5	deri	3	belli	2
iste-	10	doğru	5	derin	3	brak-	2
işte	10	geç-	5	diş	3	biçim	2
karşılık	10	gel-	5	dolu	3	birdenbire	2
çok	9	gibi	5	el	3	bit-	2
de	9	git-	5	gece+gündüz	3	bre	2
duy-	9	güneşli	5	gerçek	3	büyüklik	2
göz	9	ışık	5	getir-	3	çevir-	2
iki	9	kıyı	5	gök	3	dağ	2
koku	9	kim	5	götür-	3	dede	2
sev-	9	kuş	5	gül-	3	dön-	2
buzul	8	masal	5	güneş	3	dümen	2
bütün	8	sarı+kardeş	5	güney	3	düşün-	2
hey	8	uyu-	5	ha	3	er+geç	2
kalk-	8	üzeri	5	ilk	3	eski	2
köpük	8	yan	5	iri	3	et-	2

ey	2	uyur+uyumaz	2	bucaksız	1	hızlı	1
fırça	2	uzun	2	budala	1	hızlı+hızlı	1
geri	2	üst	2	bul-	1	hollanda	1
gir-	2	yavaşıca	2	burun	1	ırmak	1
göre	2	yel	2	cup	1	ıslak	1
gövde	2	yetiş-	2	çabucak	1	ışıl-da-	1
gülümse-	2	yol	2	çabuk	1	için	1
günaydın	2	yön	2	çağır-	1	ikinci	1
hemen	2	yurt	2	çarp-	1	ilkyaz	1
ısı	2	yürek	2	çek-	1	ince	1
ısın-	2	aç-	1	çekilir+çekilmez	1	insan	1
ıst-	2	açgözlü	1	çiğlik	1	ipek	1
ıssız	2	açıl-	1	çıldır-	1	ipince	1
inan-	2	ada	1	çoğal-	1	ispanya	1
incecik	2	ağ	1	çünkü	1	istek	1
işte+işte	2	ağır+ağır	1	dar	1	işitil-	1
kalın	2	ağırlık	1	değdir-	1	işle-	1
kapla-	2	ağustos	1	dek	1	işte+işte+işte	1
kardeş	2	ak-	1	deli+kaptan	1	italya	1
kat	2	akciğer	1	delik	1	kabuk	1
kez	2	akıntı	1	denge	1	kalabalık	1
kımlı-da-	2	aklık	1	derinlik	1	kalan	1
koca+buzul	2	alay	1	dil	1	kambur	1
kocamanlık	2	alçal-	1	dimdik	1	kan	1
kokla-	2	almanya	1	dinle-	1	kapalı	1
konuş-	2	ancak	1	direk	1	kapı	1
kop-	2	anla-	1	doğa	1	kara+kaptan	1
korkunç	2	anlaşılmayan+olay	1	dol-	1	kariş-	1
köpük+köpük	2	antalya	1	dönüş	1	karmakarışık	1
mandalinacık	2	apak	1	dur-	1	kat-	1
masmavi	2	ara-	1	duygu	1	kavak	1
mavilik	2	aralık	1	duyul-	1	kayalıklı	1
mutluluk	2	arkadaşlık	1	duyur-	1	kazanç	1
otur-	2	art	1	düdük	1	kendi+kendine	1
ova	2	arya	1	düşünce	1	kesil-	1
ölüm	2	aşağı	1	düüt	1	kıpkırmızı	1
peki	2	at-	1	düüüt	1	kır-	1
pıtrak+pıtrak	2	av	1	ejder	1	kısa	1
sağ	2	avlan-	1	eksik	1	kıstır-	1
sağla-	2	ay	1	erirken+erirken	1	kıyı+kıyı	1
sarı+çocuk	2	azıcık	1	ev	1	kız-	1
sarıcık	2	baba	1	evet	1	kibrit	1
say-	2	basar+basmaz	1	fişkırt-	1	kişi	1
seslen-	2	baş-	1	fransa	1	koca	1
sevin-	2	başka	1	gezi	1	kok-	1
sinema	2	be	1	girer+girmez	1	kork-	1
soğuk	2	bebek	1	göğüs	1	korku	1
sonra	2	bekle-	1	göl	1	koru-	1
söyle-	2	belçika	1	görev	1	kurtul-	1
süz-	2	bence	1	görür+görmez	1	kuşatma	1
şöyle	2	besteci	1	göster-	1	kutu	1
şu	2	beşik	1	güç	1	kuzey	1
tanı-	2	bıçak	1	güçlü	1	kuzey+dalgaları	1
taş-	2	bin	1	gümüş	1	küçücük	1
tek	2	binbir+gece+masalları	1	gün	1	küçük	1
terle-	2	binlerce	1	güzellik	1	mağara	1
titre-	2	birbiri	1	hadi	1	mavi	1
toplantı	2	birer+birer	1	hava	1	mavimsi	1
uç-	2	bitki	1	hepsi	1	mektup	1
uçurtma	2	bitkin	1	hız	1	milyarlarca	1
utan-	2	boş	1	hızla	1	milyonlarca	1

ne+ki	1	özsu	1	taa	1	yarı+yarıya	1
nice	1	parıl+parıl	1	tanış-	1	yaşam	1
niye	1	parıltı	1	tekgöz	1	yaşlı	1
norveç	1	parla-	1	tez	1	yavaş	1
oda	1	portekiz	1	topla-	1	yazık	1
oh	1	renk	1	tutul-	1	ye-	1
olanaksızlık	1	sallan-	1	tutun-	1	yeryüzü	1
opera	1	sallana+sallana	1	uç	1	yeşim+yeşim	1
orman	1	san-	1	uçsuz	1	yet-	1
oy-	1	serin	1	uçsuz+bucaksız	1	yıldızlarca	1
oya	1	sessiz	1	uyan-	1	yiğit	1
oyna-	1	sez-	1	uyanır+uyanmaz	1	yok+yok	1
oysa	1	sıcaklık	1	ünlü	1	yoksa	1
öbür	1	sıkı	1	üzgün	1	yolculuk	1
öğren-	1	sınırını+bilmemek	1	yak-	1	yooo+yooo	1
öneri	1	sıra	1	yakın	1	yukarı	1
önsöz	1	sok-	1	yala-	1	yum-	1
öp-	1	sol	1	yansıma	1	yunanistan	1
örtü	1	soru	1	yapı	1	yuvaklak	1
öte	1	sürün-	1	yaprak	1	yüksel-	1
öttür-	1	süsle-	1	yar-	1	yüksele+alçala	1
özgür	1	şa+şa+şarp	1	yaramazlık	1	yürü-	1
özgürlük	1	şaş-	1	yaratık	1	yüzgeç	1

Balina ile Mandalina adlı yapıtta en sık kullanılan sözcüklerin "bir 42, ben 39, deniz 24, o 23, ne 21, ol- 20, dalga 19, de- 18, ağaç 16, balık 15, gemi 15, ki 15, sen 15, bu 14" olduğu görülmektedir. Pierce (2007)'in ortaya koyduğu sıklık dağılımındaki ilk on sözcükle "bir 5589, bu 2170, ol- 2053, et- 1944, ve 1736, de- 946, o 856, ne 685, baş 651, yap- 650" ile Göz (2003)'ün *Kelime Sıklığı Sözlüğü* yapıtında ortaya koyduğu ilk on sözcükle "bir 29286, ve 22856, ol- 20844, bu 15140, için 6886, o 6421, ben 5829, ben (ciltte) 10, ben (zamir) 5819, de- 5419" karşılaştırıldığında *Balina ve Mandalina* adlı yapıtın en sık kullanılan sözcüklerinin dağılımının diğer çalışmalarla benzeştiği görülmektedir.

4. Sonuç

Çocuk edebiyatı yapıtlarının sözvarlığı bakımından ortaya çıkarılması, çocukların hangi tür sözcüklerle karşı karşıya geldiğinin belirlenmesi ve sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi ile Türkçenin anlatım gücü ve olanaklarının yansıtılıp yansıtılmadığının ve anlatımın etkili olup olmadığının belirlenmesinde oldukça önemlidir. Özellikle çocuk edebiyatı yapıtlarının temel amaçlarından birisi dil ve anlatım yönünden çocukları geliştirmek olduğuna göre (Sever, 2008), bu amacın gerçekleştirilmesinde yazınsal nitelikli çocuk kitapları önemli bir araç konumundadır. Daha farklı bir söyleyişle, sanatçılar tarafından hazırlanmış çocuk gerçekliğine uygun ve çocuğa göre olan nitelikli yapıtlar (Çer, 2016), çocuk okurun Türkçenin sözvarlığıyla tanışmasında önemli bir basamaktır. Bu bakımdan, çocukların anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilebilmesi için öncelikle nitelikli çocuk kitaplarıyla onların sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi gerekir (Özbay ve Melenlioğlu, 2008).

Bu çalışmada, *Balina ile Mandalina* adlı yapıtta, çeşit sözvarlığı öğelerinin kullanım alanının oldukça fazla olduğu ortaya çıkarılmıştır. Özellikle çeşit eylem sayısının 155, çeşit ad sayısının 388, çeşit ikileme sayısının 25, çeşit özel ad sayısının 27, çeşit ünlem ve konuşma diline ait sözcüklerin sayısının 20, çeşit deyim sayısının 17, çeşit ilişki sözü sayısının 2, çeşit terim sayısının 16 olması, Dağlarca'nın Türkçenin çeşit sözvarlığına yönelik bir duyarlık gösterdiğini, çocuklara bu çeşit sözvarlığı bilinciyle seslendiğini ve onlarda dil beğenisi oluşturmak istediğini ortaya koymaktadır. Dağlarca'nın bu kadar çeşit sözcükle duygu ve düşüncelerini metne yansıtabilmesi ve iletilerini çocuk okura

duyumsatabilmesi, onun çocuğa göre bir anlatımın örneklendirilmiş özgün bir modelini ortaya koyduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, yapıtta en sık kullanılan sözcüklerin "bir 42, ben 39, deniz 24, o 23, ne 21, ol- 20, dalga 19, de- 18, ağaç 16, balık 15, gemi 15, ki 15, sen 15, bu 14, çocuk 14, gör- 14, ağız 13, değil 13, mandalina 13, ya 13, daha 12, gökbalina 12, sanki 12, bak- 11, iç 11, nere 11, var 11, ad 10, akdeniz 10, balina 10, biraz 10, bura 10, çık- 10, efendim 10, gece 10, iste- 10, işte 10, karşılık 10" olması hem çeşit sözcükler yönünden birçok sözcüğün çocuklarla buluşturulmasına olanak sağlamıştır hem de bu tür sözcüklerin bağlamsal olarak farklı anlamlara büründürülmesinde gereksiz sözcük kullanımının önüne geçilmiştir. Çünkü Dağlarca'nın çocuklara seslenen şiirlerindeki en temel özelliklerden biri yalınlıktır. Özellikle *Balina ile Mandalina*'da, Dağlarca, iletmek istediği duygu ve düşüncelerini hem gereksiz sözcüklerden arındırarak çocuklara taşımaktadır hem de az sayıda sözcükle pek çok anlam yaratmıştır (Sever, 2008).

Dağlarca, *Balina ile Mandalina* adlı yapıtında, Türkçenin sözcüklerini yansıtan deyimleri kullanarak çocuklara seslenmiş ve onlarda dil beğenisi oluşturacak bir anlatımı yeğlemiştir. Böylelikle, bu yapıttaki örneklerden hareketle çocuklara deyimler duyumsatılabilir; onların da günlük konuşmalarında deyimleri kullanmaları sağlanabilir. Bununla birlikte, çocuklara deyimlerdeki yan anlamlar yazınsal metnin tanıklığında kavratılabilir. MEB (2015) Türkçe öğretimi programında atasözü ve deyimlerle ilgili "*Dinlediklerinde, izlediklerinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.*" kazanımına yer vermiştir. Bu kazanımla, yeni edinilen sözcüklerin akılda kalıcılığı açısından yinelemenin etkisi ve bu sözcüklerin tümce içerisinde kullanılmasının önemi vurgulanmaktadır. Deyimlerin öğreniminde yinelemenin önemi düşünüldüğünde ise, Dağlarca'nın yapıtının başarısı görülmektedir. *Balina ile Mandalina*'da deyimlerin çokça kullanılması anlatıma etkileycilik katmış, çocuğun sözcük dağarcığında deyimlerin yer etmesine katkıda bulunmuştur. Bununla birlikte, *Balina ile Mandalina* adlı yapıtta atasözlerinin kullanılmayışı ise sözcüklerin yansıtılması ile ilgili bir eksiklik olarak görülebilir.

Dağlarca, ilk olarak, *Balina ile Mandalina* adlı kitabında iki ilişki sözü (efendim, günaydın) kullanarak insanların iletişim sırasında kullandıkları sözcükleri örneklemiş, okuyucu ile iletişimini güçlendirerek toplumun kültürel yapısını çocuğa sezdirmiştir. Çocuğun düşünsel dünyasına metnin duyarlılığında sezdirilen terimler ise, çocuğu bilim, sanat ve kültürle erken yaşlarda tanışmasına olanak sağlamıştır. Bununla birlikte, şair, şiirin akışı içerisinde yaptığı söz oyunları, sözcük yinelemeleriyle kimi zaman bir tekerleme havası yaratmıştır. Bu yönüyle, söz ve ses oyunları Dağlarca, yapıtı, çocuk açısından ilgi çekici, eğlenceli bir biçime getirerek oyun havasına büründürmüştür. Şair, bu durumun oluşmasında ikilemeleri kullanmış ve bu öğelerle söz oyunları oluşturmuş, anlatımı güçlendirmiş ve şiir diline güç katmıştır. Bu durum, çocukların şiirsel dilin ayırımına varmalarında Dağlarca'nın ikilemeleri kullanmasının etkisini ortaya koymaktadır. Dağlarca, ikinci olarak, *Balina ile Mandalina* adlı yapıtında yer adlarının kullanımına da özen göstermiştir. Çünkü yer adlarının şiirde kullanımı, çocukların değişik coğrafyalarla ilgili bilgilerinin gelişmesini sağlayabilir. Bununla birlikte, bu durum, onların değişik kültürleri tanınmasında ve kültürel etkileşimlerini geliştirmeleri bakımından da önem taşımaktadır. Yapıtta özel adların kullanımında, aynı kişilerin değişik adlarla anılması anlatıma çekicilik katarken farklı karakterlerin de şiirin dünyasına katılması ve metnin varlık kadrosunun genişletilmesi, çocuğun farklı karakterleri tanıyarak düşünsel gücünü geliştirmesine olanak tanıyabilir. Dağlarca, son olarak, yapıtta geçen konuşma diline ilişkin kullanımlarla da şiirde içten bir hava oluşturarak çocuğun şiire yaklaşmasını sağlamıştır.

Bu çalışmanın ilk sınırlılığı, Dağlarca'nın salt *Balina ile Mandalina* adlı yapıtının sözvarlığı ve sözcük sıklığı bakımından incelenmesidir. Bu nedenle, daha sonra yapılacak çalışmaların Dağlarca'nın bütün kitaplarını kapsayacak bir biçimde incelenmesi gerekmektedir. Böylelikle, şairin bütün yapıtlarında geçen sözvarlığı ve en sık kullandığı sözcükler ortaya çıkartılabilir. İkinci olarak, bu araştırma, salt bir şair üzerinden gerçekleştirilmiştir. İlerleyen çalışmalarda, başka şairlerin de yapıtlarında kullandıkları sözvarlığı ortaya çıkartılmalı ve diğer şairlerin yapıtlarıyla karşılaştırmalı bir araştırma yapılmalıdır. Son olarak, bu çalışmada, Dağlarca'nın *Balina ile Mandalina* adlı yapıtındaki sözvarlığının öğrenciler üzerinde etkisi incelenmemiştir. İlerleyen çalışmalarda, sözvarlığının öğrenci üzerinde etkisinin incelendiği deneysel araştırmalar da yapılabilir.

Sonuç olarak, bu çalışmada, *Balina ile Mandalina* adlı yapıt sözvarlığı ve sıklık dağılımı bakımından incelendiğinde, yapıtın çeşit sözvarlığı bakımından yeterli düzeyde olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak sunulabilecek öneri ise, Türkçenin sözvarlığını başarı ile yansıtmış bu yapıtın öncelikle "100 Temel Eser" listesine alınması ve öğrencilerle buluşturulması sağlanmalıdır. İkinci olarak, öğretmenlerin, anne ve babaların öğrencilerin okuma kültürü sürecinde bu kitapla karşı karşıya gelmelerine yönelik bilinçli bir çaba içinde olmaları gerekmektedir. Son olarak, çocuk edebiyatı yapıtlarının başka değişkenlerle birlikte sözvarlığı ve sözcük sıklığı yönlerinden de incelenmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- Aksan, D. (2006a). *Türkçenin sözvarlığı*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Aksan, D. (2006b). *Anadilimizin söz denizinde*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2007). *Her yönüyle dil*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Barak, M. (2009). *Fazıl Hüsni Dağlarca'nın çocuk şiirlerinin çocuk kitaplarının çocuğun gelişim alanlarına olan etkileri açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27/27, 137-159.
- Çer, E. (2016). *Çocuk edebiyatı: 0-6 yaş çocuk kitaplarında çocuk gerçekliği ve çocuğa görelilik*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çılgin, A. S. (2007). *Çocuk edebiyatı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2004). *Çağdaş çocuk yazını*. İzmir: Morpa Kültür Yayınları.
- Dilidüzgün, Ş. (2014). Türkçe öğretiminde sözcük öğretme yöntemlerinin yeterliliği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7/17, 233-258.
- Eryeşil, O. (2015). *Fazıl Hüsni Dağlarca'nın çocuk şiirlerinde evrensel değerler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Fişekçi, T. (2008). Çağdaş Türk şiirinin doğuşu ve gelişmeleri. (Ed.: Z. İpşiroğlu). *Çağdaş Türk yazını*. (s. 53-66). İstanbul: Toroslu Kitaplığı.
- Gönen, M. ve Veziroğlu, M. (2013). Çocuk edebiyatının genel hedefleri. (Ed.: Mübeccel Gönen). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Güleç, H. ve Geçgel, H. Ç. (2006). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Güleryüz, H. (2013). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: Edge Akademi.
- Günay, V. D. (2004). *Dil ve iletişim*. İstanbul: Multilingual.
- Hepçilingirler, F. (2004). *Türkçe "off": Dilim dilim anadilim*. İstanbul: Everest.
- Karadağ, Ö. (2013). *Kelime öğretimi*. İstanbul: Kriter Yayınevi.

- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Hasırcı, S. (2016). *Türkçe öğretimi, Türkçe ve sınıf öğretmenleri için*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaya, M. (2012). *İlköğretim II. kademe öğrencileri için Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın yapma destanlarındaki rol-modellerin eğitsel açıdan incelenmesi (Muş-Bulanık örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis.
- Kıbrıs, İ. (2004). *Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın çocuk şiirlerinin imgesel dil becerisine katkısı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kirkiz, S. (2013). *Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerinde yinelemeler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- MEB (2015). *Türkçe dersi öğretim programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: T. C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Mert, E. L. (2009). Anadili eğitimi ve öğretimi sürecinde sözcüklüğü belirleme çalışmalarının önemi ve "deyim" kazandırmaya yönelik etkinlik örnekleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2/2, 83-93.
- Nas, R. (2004). *Örneklerle çocuk edebiyatı*. Bursa: Ezgi Kitapevi Yayınları.
- Oğuzkan, F. (2001). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu, D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- Sever, S. (2007). Çocuk edebiyatı öğretimi nasıl olmalıdır? II. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Gelişmeler-Sorunlar, Çözüm Önerileri* (04-06 Ekim 2006). Sempozyum Kitabı, (s. 41-56). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sever, S. (2008). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Sever, S. (2011). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sucu, M. (2000). *Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerinde çocuk teması*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- TDK. (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uuçay, M. (2014). Destan şairi Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın söz varlığı. *Turkish Studies*, 9/9. 1023-1034.
- Ünalın, H. (2010). *Dil ve kültür*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yalçın, A. ve Aytas, G. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yeşilyurt, T. (2010). *Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerindeki temalar*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.